

Nr 175.

Av herr **Arrhén**, *angående tillgodoräknande i merithänseende för civil tjänst av tid, under vilken värnpliktig genomgått officers- eller underofficersutbildning.*

I värnpliktslagen meddelas bestämmelser rörande fortsatt utbildning m. m. för vissa kategorier av värnpliktiga. Sålunda är värnpliktig som uttagits för utbildning till officer eller underofficer vid armén eller kustartilleriet eller till underofficer vid flygvapnet skyldig att, över den normala värnpliktstjänstgöringstiden fullgöra efter första tjänstgöringens avslutande fortsatt tjänstgöring under viss i lagen närmare angiven tidrymd.

Med de meriteringsprinciper, som gälla inom civil tjänst, innebär tiden för officers- eller underofficersutbildning för dessa kategorier värnpliktiga i jämförelse med andra värnpliktiga minskade konkurrensmöjligheter. Denna förlust uppväges icke av de förmåner, som följa med utbildningen.

En i viss mån med angivna förhållanden likartad situation förelåg under tiden för förstärkt försvarsberedskap, då vissa kategorier värnpliktiga nödgades underkasta sig längre beredskapstjänstgöring än andra. För att i någon mån uppväga de ojämnheter, som härigenom uppkommo, utfärdades bestämmelser angående tillgodoräknande av militär beredskapstjänstgöring vid tillsättning av vissa lärartjänster samt anvisningar angående beredande av vissa lättnader i anställning- och befordringshänseende för statsanställda, vilka fullgjort militär beredskapstjänstgöring m. m.

Det kan ifrågasättas om behov av dylika bestämmelser icke föreligger för över huvud taget all värnpliktstjänstgöring, såväl första tjänstgöring som fortsatt sådan. Man behöver endast erinra om att i åtskilliga yrken, bl. a. i läraryrkena, föreligger ett starkt inslag av kvinnlig arbetskraft, vilken på grund av de manliga kollegernas militärtjänstgöring, erhållit ett till synes orättvist försteg framför jämnåriga kurskamrater vid meritering för befordran, för att klargöra det berättigade i en dylik inställning.

Under alla omständigheter synes det rimligt, att de värnpliktiga, som åläggas fortsatt tjänstgöring på grund av visad duglighet och lämplighet, beredas vissa möjligheter att i sitt blivande civila yrke få tillgodoräkna den militära utbildningen som merit.

Det bör här tilläggas, att en dylik åtgärd framstår som en betydelsefull beredskapsåtgärd — man har nämligen anledning förmoda, att de värnpliktiga med större intresse och vilja skola underkasta sig officers- eller under-

officersutbildning om de veta att denna utbildning icke kommer att försena dem i deras civila framtid.

Med anledning härav får jag föreslå riksdagen,

att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning angående det meritvärde, som i civilt anställnings- och befordringshänseende må kunna tillmätas den utbildningstid, som ålägges värnpliktiga, vilka undergå officers- eller underofficersutbildning, samt att Kungl. Maj:t måtte förelägga riksdagen förslag i ärendet.

Stockholm den 26 januari 1951.

Erik Arrhen.
